

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΥΜΑΤΟΘΡΑΥΣΤΕΣ

Απροσδόκητοι πρωταγωνιστές μιας συλλογικής δοκιμασίας

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

«Ο Γιάννης Παπαδόπουλος είναι ένας από τους κορυφαίους δημοσιογράφους της νεότερης γενιάς. Έχει την ικανότητα να εμβαθύνει σε ένα θέμα με απίστευτη ευαισθησία και διεισδυτικότητα. Τα πορτρέτα του των κάθε λογής πρωταγωνιστών της πανδημίας δίνουν αξία σε αυτό το βιβλίο. Εμείς οι δημοσιογράφοι βιαζόμαστε να καταγράψουμε την ιστορία πριν “στεγνώσει”. Ενίστε, σπανίως, το πετυχαίνουμε».

Αλέξης Παπαχελάς, διευθυντής της εφημερίδας *Η Καθημερινή*

«Σε μια εποχή αμφισβήτησης των ΜΜΕ, ο Γιάννης Παπαδόπουλος, με το ερευνητικό του ταλέντο και τη διεισδυτική του ματιά, αποκαθιστά το νόημα και την αποστολή της δημοσιογραφίας».

Θανάσης Καμπαγιάννης, δικηγόρος

«Ένα απαραίτητο ανάγνωσμα αφιερωμένο στους πρωταγωνιστές της πανδημίας. Εύγλωττο, καθηλωτικό. Ο Γιάννης Παπαδόπουλος, μέσα από την καλειδοσκοπική του δημοσιογραφική ματιά, αναδεικνύει την αξία των αρχών που σχετίζονται με τη συλλογική συνεργασία και καταγράφει πώς μια κοινή για όλους απειλή αντιμετωπίζεται από επιστήμονες, γιατρούς, νοσηλευτές, πολίτες».

Χρήστος Φραγκονικολόπουλος,
καθηγητής, Τμήμα Δημοσιογραφίας & ΜΜΕ, ΑΠΘ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Κυματοθραύστες

Απροσδόκητοι πρωταγωνιστές
μιας συλλογικής δοκιμασίας

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΥΜΑΤΟΘΡΑΥΣΤΕΣ

Συγγραφέας: Γιάννης Παπαδόπουλος

Επιμέλεια-διόρθωση: Βασιλική Αντωνάκη

© 2021, Εκδόσεις Κυριάκος Παπαδόπουλος Α.Ε., Γιάννης Παπαδόπουλος

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμιά διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας απαγορευτικής των προσβολών της. Κατά τον Ν. 2387/20 (όπως έχει τροποποιηθεί με τον Ν. 2121/93 και ισχύει σήμερα) και κατά τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με τον Ν. 100/1975), απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αποθήκευση σε κάποιο σύστημα διάσωσης και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου με οποιονδήποτε τρόπο ή μορφή, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

Πρώτη έκδοση: Ιούνιος 2021

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

www.epbooks.gr

Καποδιστρίου 9, 144 52 Μεταμόρφωση Αττικής

τηλ.: 210 2816134, e-mail: info@epbooks.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

Μασσαλίας 14, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3615334

ISBN 978-960-484-722-8

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	9
1. Οι σχοινοσύντροφοι.....	14
2. Ημερολόγια κλινικής.....	35
3. Ο εθελοντής.....	58
4. Λιοντάρι στο κλουβί.....	73
5. Ο αθέατος κρίκος.....	92
6. Το βάπτισμα του πυρός.....	106
7. Η πιο δύσκολη απόφαση.....	116
8. Ο αποχαιρετισμός.....	126
Ευχαριστίες.....	141

Στην Αλεξάνδρα και στον Μάξιμο

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Της ζήτησα να μου περιγράψει τη θέα. Νοσηλευόταν σε ένα από τα πρώτα οκτώ ειδικά διαμορφωμένα μονόκλινα δωμάτια σε νοσοκομείο αναφοράς της Αττικής, με δικό του μπάνιο, τραπεζάκι και τηλεόραση. Μια γυναίκα στα εβδομήντα της χρόνια, μια από τις πρώτες ασθενείς της πανδημίας στη χώρα μας τον Μάρτιο του 2020. Η πόρτα στο δωμάτιό της είχε τζάμι από τη μέση και πάνω. Από εκεί μπορούσε να δει στον τοίχο του διαδρόμου, ο οποίος είχε ένα παράθυρο που έβλεπε στο βουνό. Οι γιατροί και οι νοσηλευτές που την επισκέπτονταν δύσκολα ξεχώριζαν ο ένας από τον άλλο μέσα στις διαστημικές στολές τους. Τα προστατευτικά γυαλιά τους θάμπωναν από το άχνισμα της ομιλίας ή της αναπνοής, η χροιά της φωνής τους αλλοιωνόταν από τις μάσκες. Είχε τη συντροφιά του κινητού τηλεφώνου. Μπορούσε να επικοινωνήσει με τα εγγόνια της, αλλά κανένας οικείος της δεν επιτρέπεται να την επισκεφτεί στο δωμάτιο, να κάτσει πλάι της ή να της κρατήσει το χέρι. Αποκομμένη στην καραντίνα της, κατά

τις πιο δύσκολες ημέρες των συμπτωμάτων ένιωθε το στήθος της να βαραίνει, λες και το είχαν πλακώσει με τσιμέντο. Δεν ήξερε πώς θα εξελιχτεί η περιπέτειά της. Η συμπεριφορά του ιού ήταν ακόμη άγνωστη. Κανείς δεν μπορούσε να εγγυηθεί ότι δεν θα προέκυπτε κάποια επιπλοκή. Ακόμη και όταν ένα σύμπτωμα υποχωρούσε, υπήρχε ο φόβος της αναζωπύρωσης – είχε ήδη παρατηρηθεί σε άλλους αρρώστους στο εξωτερικό. Η ασθενής όμως δεν το έβαζε κάτω, παρέμενε αισιόδοξη. Ένιωθε ότι βρισκόταν σε στιβαρά χέρια, ότι τη φρόντιζαν σωστά και θα τη βοηθούσαν να βγει νικήτρια. Μέχρι να φτάσει εκείνη η στιγμή, απομονωμένη στον θάλαμο νοσηλείας, προσπαθούσε να εστιάσει στην εικόνα του έξω κόσμου, σε εκείνο το παράθυρο του διαδρόμου που κοιτούσε στο βουνό. Ήταν πολύ σημαντικό να βλέπει το ξημέρωμα. Όπως αποδείχτηκε, το εξιτήριο δεν θα αργούσε.

Εκείνες τις ημέρες κυκλοφορούσαν ήδη εικόνες και μαρτυρίες από την τρομακτική εξάπλωση του ιού στη γειτονική Ιταλία. Μέχρι τότε αυτή η νέα ασθένεια, που είχε εμφανιστεί αρχικά στην Κίνα, μου φαινόταν πολύ μακρινή. Νόμιζα ότι δεν θα μας αγγίξει, ότι δεν θα επηρεάσει τη δική μας καθημερινότητα. Έκανα λάθος.

Όταν μιλούσα με κάποιους από τους πρώτους ασθενείς στην Ελλάδα, που έμπαιναν σε καραντίνα στα σπίτια τους, αμπαρωμένοι σε ένα δωμάτιο ξέχωρα από τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς τους, ή με αυτούς που νοσηλεύονταν σε ειδικά διαμορφωμένες κλινικές νοσοκομείων, δεν περίμενα ότι

επί έναν χρόνο η πανδημία και οι διαφορετικές πτυχές και συνέπειές της στις ζωές μας θα ήταν το κύριο θέμα στη δουλειά μου στην *Καθημερινή*. Δεν είχα συνειδητοποιήσει ακόμη την ιστορικότητα των στιγμών που όλοι ζούσαμε. Η σχεδόν μονοθεματική κάλυψη από ένα σημείο κι έπειτα με κούρασε. Αυτός ο πρώτος χρόνος με την πανδημία έμοιαζε συχνά σαν μία συνεχόμενη μέρα, δίχως αρχή ή τέλος. Μια σισύφεια δοκιμασία. Υπήρχαν όμως τόσο πολλές ιστορίες ακόμη που περίμεναν να ειπωθούν.

Μέσα σε αυτό το ζοφερό κλίμα του χωρισμού, της αναγκαστικής παύσης ονείρων και φιλοδοξιών, κάποιοι άνθρωποι κλήθηκαν να αναμετρηθούν με δυνάμεις που φαινόταν ότι τους ξεπερνούσαν. Πέρα από τον ιό και την αγωνία τους, είχαν να αντιμετωπίσουν τα χρόνια κενά του Εθνικού Συστήματος Υγείας, την υποστελέχωση, την εργασιακή εξουθένωση, ακόμη και το φάσμα της ανεργίας. Κάποιοι εξ αυτών χρειάστηκε να διαχειριστούν μια απώλεια, και άλλοι να αποτρέψουν περισσότερες. Ξεχώρισα οκτώ ιστορίες, ανθρώπων άγνωστων μεταξύ τους, οι οποίοι έγιναν μέσα από κάποιο παιχνίδι της μοίρας, ή εξαιτίας των επιλογών τους, οι απροσδόκητοι πρωταγωνιστές μιας συλλογικής δοκιμασίας.

Κάποιους τους συνάντησα στα σπίτια ή στον χώρο εργασίας τους· με άλλους μπορέσαμε, λόγω των αναγκαστικών περιορισμών, να μιλήσουμε μόνο στο τηλέφωνο. Μέρος των μαρτυριών τους δημοσιεύτηκε σε ρεπορτάζ στην *Καθημερινή*. Στην πορεία διαπίστωσα ότι αυτές οι ιστορίες έπρεπε να στα-

θούν η μια πλάι στην άλλη. Ακόμη κι αν αντανακλούν διαφορετικές φάσεις της πανδημίας, συγκεντρωμένες σε ένα βιβλίο λειτουργούν συμπληρωματικά, ως ψηφίδες μιας μεγαλύτερης εικόνας, μιας κοινής αφήγησης.

Επικοινωνήσα ξανά με τους βασικούς πρωταγωνιστές για τις ανάγκες του βιβλίου, έθεσα νέα ερωτήματα, συμπεριέλαβα επιπλέον υλικό από τις συζητήσεις μας, που το είχα αφήσει αναξιοποίητο, και το πλακίσωσα με τις αφηγήσεις και άλλων χαρακτήρων που είχαν μιλήσει στα ρεπορτάζ μου και αντιμετώπιζαν τις ίδιες καταστάσεις μέσα στην πανδημία. Άνθρωποι οι οποίοι βρέθηκαν σε συνθήκες πρωτόγνωρης πίεσης και ανακάλυψαν μέσα τους δυνάμεις τις οποίες προηγουμένως μπορεί να αγνοούσαν. Σίγουρα δεν ήταν οι μόνοι. Υπήρξαν και άλλοι ασθενείς που πάλεψαν πολλές εβδομάδες με τον ιό, εκατοντάδες υγειονομικοί που εργάστηκαν ακατάπαυστα με πυκνές και εξαντλητικές εφημερίες στα νοσοκομεία, και πολύς κόσμος που βίωσε ένα ανολοκλήρωτο πένθος αποχαιρετώντας συγγενείς και φίλους μέσα σε σφραγισμένα φέρετρα από μακριά. Καταγράφοντας όμως τις συγκεκριμένες ιστορίες, αναρωτιόμουν συχνά τι θα έκανα εάν τύχαινε να βρεθώ στη θέση αυτών των ανθρώπων. Θα έδειχνα την ίδια ψυχραιμία; Θα είχα τη δική τους επιμονή;

Ο έμπειρος ορειβάτης που επιβίωσε από χιονοστιβάδα στα Ιμαλία κινδύνευσε από τον κορονοϊό και έδωσε αγώνα μετά το εξιτήριο για να επιστρέψει στις βουνοκορφές. Το ημερολόγιο «κόκκινης ζώνης» μιας λοιμωξιολόγου η οποία

βρέθηκε στην πρώτη γραμμή από το πρώτο κύμα και έζησε πρωτόγνωρες σκηνές. Ο γιατρός που παρά το σοβαρό τροχαίο καθ' οδόν για ένα από τα δοκιμαζόμενα νοσοκομεία της βόρειας Ελλάδας, όπου θα βοηθούσε εθελοντικά, έφτασε στον προορισμό του και ολοκλήρωσε την αποστολή του. Ο νοσηλευτής που πήρε το ρίσκο να στήσει μια αυτοσχέδια μονάδα αυξημένης φροντίδας κατ' οίκον για να περιθάλψει συγγενείς του, ώσπου νόσησε και ο ίδιος. Η καθαρίστρια σε κλινική COVID-19 που έγινε μετανάστρια για δεύτερη φορά. Οι νοσηλευτές που πήραν το βάπτισμα του πυρός στο δεύτερο κύμα, αν και γνώριζαν τις δυσκολίες που τους περίμεναν. Ο γιατρός εργασίας που έκρινε ποιοι υγειονομικοί δεν έπρεπε, για λόγους υγείας, να βρεθούν στην «κόκκινη ζώνη». Ο εργαζόμενος στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας –με αποστολές στις πιο ταραγμένες περιοχές του πλανήτη στο ενεργητικό του, και με παραστάσεις από την επιδημία του Έμπολα στην Αφρική– που κλήθηκε να κηδεύσει στη Θεσσαλονίκη τη δική του μητέρα, ένα από τα χιλιάδες θύματα της πανδημίας στη χώρα μας. Όλοι τους, εκκινώντας από διαφορετικές αφετηρίες, έδωσαν τη μάχη τους σε διαφορετικά πόστα και ξεπέρασαν δυσκολίες απέναντι σε έναν κοινό εχθρό. Μακριά, αλλά και μαζί, στα ξεχωριστά μέτωπα της πανδημίας, κανείς τους δεν το έβαλε κάτω.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΥΜΑΤΟΘΡΑΥΣΤΕΣ

Δυο φίλοι που γλίτωσαν από χιονοστιβάδα στα Ιμαλάια και χώρισαν λόγω της πανδημίας. Το ημερολόγιο «κόκκινης ζώνης» μιας έμπειρης λοιμωξιολόγου. Ο εθελοντής γιατρός που, παρότι είχε ένα τροχαίο καθ' οδόν προς το νοσοκομείο, ολοκλήρωσε την αποστολή του. Ο νοσηλευτής που πήρε το ρίσκο να στήσει μια αυτοσχέδια μονάδα αυξημένης φροντίδας κατ' οίκον. Η καθαρίστρια της κλινικής που χρειάστηκε να γίνει μετανάστρια για δεύτερη φορά. Ο εργαζόμενος στον ΠΟΥ που γλίτωσε από διεθνή θέατρα πολέμου και τον Έμπολα στην Αφρική κι αναγκάστηκε να κηδέψει τη μητέρα του στη Θεσσαλονίκη.

Αληθινές ιστορίες μιας δύσκολης πραγματικότητας. Οκτώ άνθρωποι που ήρθαν αντιμέτωποι με τα κύματα της πανδημίας και βγήκαν νικητές μιλούν για τη ζωή τους, τα όνειρά τους, τις ανατροπές και την αναπάντεχη δύναμη ψυχής που βρήκαν μέσα τους για να προχωρήσουν, να τα καταφέρουν και να προσφέρουν στους άλλους. Τα άγνωστα πρόσωπα που χειροκροτήσαμε όλοι μας αφηγούνται τώρα τις ιστορίες τους στον δημοσιογράφο Γιάννη Παπαδόπουλο. Μας δίνουν κουράγιο και έμπνευση για το αύριο.

«Ο Γιάννης Παπαδόπουλος είναι ένας από τους κορυφαίους δημοσιογράφους της νεότερης γενιάς. Έχει την ικανότητα να εμβαθύνει σε ένα θέμα με απίστευτη ενσυναίσθηση και διεισδυτικότητα. Τα πορτρέτα του των κάθε λογής πρωταγωνιστών της πανδημίας δίνουν αξία σε αυτό το βιβλίο».

Αλέξης Παπαχελάς, διευθυντής της εφημερίδας *Η Καθημερινή*

«Σε μια εποχή αμφισβήτησης των ΜΜΕ, ο Γιάννης Παπαδόπουλος, με το ερευνητικό του ταλέντο και τη διεισδυτική του ματιά, αποκαθιστά το νόημα και την αποστολή της δημοσιογραφίας».

Θανάσης Καμπαγιάννης, δικηγόρος

«Ένα απαραίτητο ανάγνωσμα αφιερωμένο στους πρωταγωνιστές της πανδημίας. Εύγλωττο, καθηλωτικό».

Χρήστος Φραγκονικολόπουλος, καθηγητής, Τμήμα Δημοσιογραφίας & ΜΜΕ, ΑΠΘ

ISBN 978-960-484-722-8

9 789604 847228

Κωδ. μηχ/σης 25.182

www.epbooks.gr